

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2020
(OR. en)

13684/20

JAI 1066
COPEN 366
EUROJUST 156
EJN 106

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13214/20 + COR 1

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου «Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και οι διαδικασίες έκδοσης – τρέχουσες προκλήσεις και μελλοντική πορεία»
- Κείμενο όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και οι διαδικασίες έκδοσης – τρέχουσες προκλήσεις και μελλοντική πορεία», όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο μέσω γραπτής διαδικασίας την 1η Δεκεμβρίου 2020.

Τα συμπεράσματα δημοσιεύθηκαν επίσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, βλ. ΕΕ C 419 της 4.12.2020, σ. 23-29.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

«Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και οι διαδικασίες έκδοσης – τρέχουσες προκλήσεις και μελλοντική πορεία»

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

1. Η βασική προτεραιότητα στο στρατηγικό θεματολόγιο για την περίοδο 2019-2024 που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2019 είναι η προστασία των πολιτών και των ελευθεριών. Η Ευρώπη πρέπει να είναι ένας τόπος όπου οι άνθρωποι νιώθουν ελεύθεροι και ασφαλείς. Για τον σκοπό αυτόν, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος πρέπει να επεκταθεί και να ενισχυθεί. Η συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις και η ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν αυτές τις φιλοδοξίες, η δε εφαρμογή κοινών μέσων πρέπει να βελτιωθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω.
2. Η απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (2002/584/ΔΕΥ, απόφαση-πλαίσιο για το ΕΕΣ)¹, η οποία αποτελεί τη βασική πράξη για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, έχει απλουστεύσει και επιταχύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Εξακολουθεί δε να συμβάλλει ουσιαστικά στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης να παρέχει έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στους πολίτες της.

¹ ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1.

3. Συζητήσεις σχετικά με τρόπους περαιτέρω βελτίωσης της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις έχουν διεξαχθεί σε διάφορες περιστάσεις. Κατά τη διαδικασία αυτήν διαπιστώθηκε ότι η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού παράδοσης ΕΕΣ θα μπορούσε να αυξηθεί περαιτέρω σε ορισμένους τομείς. Ως εκ τούτου, το 2018, κατά την αυστριακή Προεδρία, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση σε ποινικές υποθέσεις, με τίτλο «Προώθηση της αμοιβαίας αναγνώρισης μέσω της ενίσχυσης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης»². Το 2019 η ρουμανική Προεδρία εξέδωσε έκθεση με τίτλο «Η μελλοντική πορεία στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις»³. Η τελευταία έκθεση εφαρμογής της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 2020⁴, ο εν εξελίξει ένατος γύρος αμοιβαίων αξιολογήσεων στο Συμβούλιο⁵, το σχέδιο έκθεσης εφαρμογής της επιτροπής LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 4ης Σεπτεμβρίου⁶, και η εικονική διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2020 στο πλαίσιο της γερμανικής Προεδρίας⁷ έδωσαν νέα ώθηση στις συζητήσεις για το μέλλον του ΕΕΣ.
4. Η 13η Ιουνίου 2022 θα σηματοδοτήσει την 20ή επέτειο από την έκδοση της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ. Για τον εορτασμό αυτής της επετείου, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), η Eurojust, το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο (ΕΔΔ) και οι επαγγελματίες του χώρου που εργάζονται καθημερινά σε διαδικασίες παράδοσης θα πρέπει να προσπαθήσουν να βρουν και να εφαρμόσουν λύσεις για τις παρούσες προκλήσεις κατά την εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου.

² ΕΕ C 449 της 13.12.2018, σ. 6.

³ 9728/19.

⁴ COM(2020) 270 final.

⁵ Ένατος γύρος αμοιβαίων αξιολογήσεων σχετικά με νομικές πράξεις αμοιβαίας αναγνώρισης στον τομέα της στέρησης ή του περιορισμού της ελευθερίας, βλ. 6333/19 για το πεδίο εφαρμογής της αξιολόγησης.

⁶ Σχέδιο έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και των διαδικασιών παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (2019/2207 (INI)), 4 Σεπτεμβρίου 2020· EPRS, European Implementation Assessment on the European Arrest Warrant (Ευρωπαϊκή αξιολόγηση εφαρμογής σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης), PE 642.839, Ιούνιος 2020.

⁷ Βλ. έγγραφο της Προεδρίας 11419/20.

5. Το Συμβούλιο συμφωνεί ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης στους ακόλουθους τομείς:
- A. Βελτίωση της μεταφοράς της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ στο εθνικό δίκαιο και της πρακτικής εφαρμογής της,
 - B. Υποστήριξη των αρχών εκτέλεσης στη διεκπεραίωση των αξιολογήσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων,
 - Γ: Αντιμετώπιση ορισμένων πτυχών της διαδικασίας στο κράτος μέλος έκδοσης και στο κράτος μέλος εκτέλεσης,
 - Δ. Διεκπεραίωση αιτήσεων έκδοσης πολιτών της ΕΕ σε τρίτες χώρες,
 - E. Ενίσχυση των διαδικασιών παράδοσης στο πλαίσιο ΕΕΣ σε περιόδους κρίσης.
- A. Βελτίωση της μεταφοράς της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ στο εθνικό δίκαιο και της πρακτικής εφαρμογής της**
6. Η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ εξαρτώνται κυρίως από τη μεταφορά στο ακέραιο των απαιτήσεων του δικαίου της ΕΕ στην εθνική νομοθεσία. Παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν ήδη καταβληθεί, υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της εξελισσόμενης νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ).
7. Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν την ορθή μεταφορά της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη νομολογία του ΔΕΕ και τις συστάσεις που προέκυψαν από τον τέταρτο και τον, εν εξελίξει, ένατο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων⁸, καθώς και από τις εκθέσεις εφαρμογής της Επιτροπής της 24ης Ιανουαρίου 2006, της 11ης Ιουλίου 2007, της 11ης Απριλίου 2011 και της 2ας Ιουλίου 2020⁹. Σημειωτέον ότι η Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα εξακολουθήσει να κινεί τέτοιες διαδικασίες στο εγγύς μέλλον.

⁸ Βλ. τελική έκθεση 8302/4/09 REV 4 και 6333/19.

⁹ COM(2006)8 final, COM(2007)407 final, COM(2011)175 final, COM(2020)270 final.

8. Το εγχειρίδιο για τον τρόπο έκδοσης και εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης¹⁰, το οποίο επικαιροποιήθηκε τελευταία το 2017, έχει αποδειχθεί πολύτιμο εργαλείο για τους επαγγελματίες του χώρου. Λαμβάνοντας υπόψη τις εν τω μεταξύ εξελίξεις, ιδίως όσον αφορά τον μεγάλο αριθμό αποφάσεων του ΔΕΕ, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να επικαιροποιήσει το εγχειρίδιο στο εγγύς μέλλον.
9. Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να διευκολύνουν τους επαγγελματίες του χώρου να εφαρμόζουν και να ερμηνεύουν την εθνική νομοθεσία για την εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ καθορίζοντας μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του ΕΕΣ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το εγχειρίδιο για το ΕΕΣ και να είναι συμβατές με αυτό, θα μπορούν να βοηθήσουν τις δικαστικές αρχές έκδοσης του εντάλματος, ιδίως ως προς την εξακρίβωση του αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοση ΕΕΣ και του αν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.
10. Η επισκόπηση της Eurojust με τίτλο «Case law by the Court of Justice of the EU on the EAW» (Νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ σχετικά με το ΕΕΣ), της οποίας η πιο πρόσφατη ενημέρωση έγινε τον Μάρτιο του 2020, έχει αποδειχθεί χρήσιμο εργαλείο για τους επαγγελματίες του χώρου. Το Συμβούλιο καλεί την Eurojust να ενημερώνει καταλλήλως την επισκόπηση αυτήν όσο το δυνατόν συχνότερα και να εξακολουθήσει να τη διαθέτει ηλεκτρονικά σε κατάλληλη μορφή.
11. Το Συμβούλιο παροτρύνει τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών να εξακολουθήσουν να καταβάλλουν προσπάθειες για να στηρίξουν και να αυξήσουν τη διαρκή κατάρτιση των επαγγελματιών του χώρου που συμμετέχουν στις διαδικασίες παράδοσης στο πλαίσιο ΕΕΣ, και να προωθήσουν περαιτέρω την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ επαγγελματιών του χώρου από διάφορα κράτη μέλη. Η απευθείας επαφή μεταξύ επαγγελματιών του χώρου σε διάφορα κράτη μέλη ενισχύει την αμοιβαία εμπιστοσύνη και, ως εκ τούτου, συμβάλλει στην καλύτερη εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ. Για να προαχθεί η αμοιβαία κατανόηση, θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω οι δυνατότητες διοργάνωσης ειδικών εκδηλώσεων κατάρτισης για επαγγελματίες του χώρου από δύο ή περισσότερα κράτη μέλη με μεγάλο αριθμό αμοιβαίων υποθέσεων.

¹⁰ ΕΕ C 335 της 6.10.2017, σ. 1.

12. Η Eurojust και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο (ΕΔΔ) έχουν βασικό ρόλο στην πρακτική εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ, πράγμα το οποίο έγινε ιδιαίτερα ορατό κατά την πανδημία COVID-19. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Eurojust και το ΕΔΔ να συνεχίσουν το πολύτιμο έργο τους και να εντείνουν τις προσπάθειές τους τόσο για την περαιτέρω βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών, του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστικών αρχών, όσο και για την παροχή της καλύτερης δυνατής στήριξης για τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO).
13. Προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω η εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ, θα πρέπει να παρέχεται κεντρική πύλη σε επίπεδο Ένωσης, όπου θα συλλέγονται και θα επικαιροποιούνται συνεχώς όλες οι σχετικές πληροφορίες οι οποίες θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη χρήση του ΕΕΣ από τους επαγγελματίες του χώρου. Για τον σκοπό αυτόν, το ΕΔΔ, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, την Eurojust και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, καλείται να διερευνήσει τις δυνατότητες επέκτασης και περαιτέρω βελτίωσης του δικτυακού τύπου του ΕΔΔ, ο οποίος παρέχει ήδη ευρύ φάσμα πληροφοριών σχετικά με το ΕΕΣ και, ως εκ τούτου, αποτελεί καλή βάση εν προκειμένω.

B. Υποστήριξη των αρχών εκτέλεσης στη διεκπεραίωση των αξιολογήσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων

14. Το σύστημα που καθιερώθηκε με την απόφαση-πλαίσιο για το ΕΕΣ βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης (αιτιολογική σκέψη 6, άρθρο 82 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ)· ενώ η εκτέλεση του ΕΕΣ αποτελεί τον κανόνα (άρθρο 1 παράγραφος 2), η άρνηση εκτέλεσης αποτελεί την εξαίρεση. Η άρνηση αυτή, η οποία θα μπορούσε να αυξήσει τον κίνδυνο ατιμωρησίας και να υπονομεύσει την ασφάλεια των πολιτών και την προστασία των θυμάτων, μπορεί, κατ' αρχήν, να γίνει δεκτή μόνο στις περιπτώσεις που ορίζονται στα άρθρα 3, 4 και 4α της απόφασης-πλαίσιου. Μολονότι η απόφαση-πλαίσιο δεν προβλέπει λόγο άρνησης σε περίπτωση επικείμενων παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή της υποχρέωσης των κρατών μελών να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 της ΣΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (άρθρο 1 παράγραφος 3, αιτιολογικές σκέψεις 12 και 13).

15. Το ΔΕΕ έχει αναγνωρίσει ότι η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί, σε εξαιρετικές περιστάσεις και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αρνηθεί την εκτέλεση ΕΕΣ όταν υπάρχει πραγματικός κίνδυνος η παράδοση του ενδιαφερομένου να οδηγήσει σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη¹¹, λόγω των συνθηκών κράτησης στο κράτος έκδοσης, ή σε παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 παράγραφος 2 του Χάρτη¹², λόγω ανησυχιών σχετικά με την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας στο κράτος έκδοσης. Ως εκ τούτου, έχει ανατεθεί στους επαγγελματίες του χώρου το δύσκολο καθήκον να επιλύουν τη σύγκρουση μεταξύ της αμοιβαίας αναγνώρισης και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά περίπτωση.

Προστασία από απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση

16. Η απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή ποινής, που προβλέπεται στο άρθρο 4 του Χάρτη, είναι απόλυτη, υπό την έννοια ότι συνδέεται στενά με τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αντικείμενο του άρθρου 1 του Χάρτη και μια από τις θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ¹³.
17. Το Συμβούλιο τονίζει ότι τα προς επίλυση ζητήματα που σχετίζονται με τις συνθήκες κράτησης στο κράτος μέλος έκδοσης πρέπει να αντιμετωπιστούν στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, καθώς και σε σχέση με όλους τους κρατούμενους. Υπογραμμίζει το γεγονός ότι ελάχιστα πρότυπα και κριτήρια αναφοράς σχετικά με τις συνθήκες κράτησης, συμπεριλαμβανομένης της προσωρινής κράτησης υπάρχουν ήδη υπό τη μορφή αναγνωρισμένων νομικών πράξεων μη δεσμευτικού χαρακτήρα, ειδικότερα δε οι «Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες» του Συμβουλίου της Ευρώπης¹⁴. Το Συμβούλιο παροτρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τις εν λόγω πράξεις.

¹¹ ΔΕΕ, 5 Απριλίου 2016, C-404/15, Aranyosi και Caldaru· ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C-220/18 PPU· ΔΕΕ, 15 Οκτωβρίου 2019, C-128/18, Dorobantu.

¹² ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C-216/18 PPU, LM. Βλ. εκκρεμείς συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-354/20 PPU και C-412/20 PPU Openbaar Ministerie κ.ά.

¹³ ΔΕΕ, 5 Απριλίου 2016, C-404/15, Aranyosi και Caldaru, σκέψεις 85, 87.

¹⁴ Σύσταση Rec(2006)2 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τους Ευρωπαϊκούς Σωφρονιστικούς Κανόνες.

18. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να παρέχεται στους επαγγελματίες του χώρου η αναγκαία υποστήριξη και πληροφόρηση για τη διενέργεια της αξιολόγησης σε δύο στάδια, όπως καθορίζεται από το ΔΕΕ¹⁵. Οι επαγγελματίες του χώρου πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αντικειμενικές, αξιόπιστες, συγκεκριμένες και δεόντως επικαιροποιημένες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσουν, σε πρώτο στάδιο, εάν υφίστανται πλημμέλειες όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης στο κράτος μέλος έκδοσης, οι οποίες μπορεί να είναι συστημικές ή γενικευμένες, να επηρεάζουν ορισμένες ομάδες προσώπων ή να επηρεάζουν ορισμένους τύπους κράτησης. Στο δεύτερο στάδιο της αξιολόγησης, οι επαγγελματίες του χώρου πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2, της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ, να λάβουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες επιδιώκεται πράγματι να κρατηθεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στο κράτος μέλος έκδοσης, προκειμένου να εκτιμήσουν αν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι, σε περίπτωση παράδοσης, το εν λόγω πρόσωπο διατρέχει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση.
19. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι, προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση στις απαραίτητες πληροφορίες, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) δρομολόγησε το 2019 τη βάση δεδομένων για την κράτηση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, συγκεντρώνοντας σε ένα σημείο πληροφορίες από το 2015 έως το 2019 σχετικά με τις συνθήκες κράτησης σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο FRA καλείται να ενημερώνει τακτικά την εν λόγω βάση δεδομένων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παρεχόμενες πληροφορίες πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται από το ΔΕΕ, και, μεσοπρόθεσμα, να εκτιμάται αν η βάση δεδομένων ανταποκρίνεται στις ανάγκες που προκύπτουν στην πράξη.
20. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή, κατά την επικαιροποίηση του εγχειριδίου για το ΕΕΣ, να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή κατευθύνσεων στους επαγγελματίες του χώρου ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος των συνθηκών κράτησης, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του εν εξελίξει ένατου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εξετάσει τη σκοπιμότητα της εκπόνησης πρακτικών λύσεων, όπως ενός υποδείγματος για την αίτηση συμπληρωματικών πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ.

¹⁵ ΔΕΕ, 5 Απριλίου 2016, C-404/15, Aranyosi και Caldaru· ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C-220/18 PPU, σκέψεις 88-94· ΔΕΕ, 15 Οκτωβρίου 2019, C-128/18, Dorobantu, σκέψεις 52-55.

21. Το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 παράγραφος 2 του Χάρτη, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της προστασίας του συνόλου των δικαιωμάτων που οι πολίτες απολαμβάνουν βάσει του δικαίου της Ένωσης και για την προάσπιση των κοινών αξιών των κρατών μελών που μνημονεύονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ, ιδίως δε της αξίας του κράτους δικαίου¹⁶.
22. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει στα κράτη μέλη την ευθύνη τους να διασφαλίζουν τον σεβασμό του κράτους δικαίου στην ΕΕ και να διαφυλάσσουν το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, ειδικότερα δε την πρόσβαση σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο. Τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να θεραπευθούν οι πλημμέλειες, προκειμένου να ενισχυθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη και να αποφευχθεί ο κίνδυνος πολιτικοποίησης της συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να διαδραματίσει εν προκειμένω τον ρόλο της ως θεματοφύλακας των Συνθηκών.
23. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να παρέχεται στους επαγγελματίες του χώρου η αναγκαία υποστήριξη και πληροφόρηση για τη διενέργεια της αξιολόγησης σε δύο στάδια, η οποία απαιτείται σε περιπτώσεις εικαζόμενου κινδύνου παραβίασης του άρθρου 47 παράγραφος 2 του Χάρτη, κατά τα οριζόμενα από το ΔΕΕ¹⁷. Οι επαγγελματίες του χώρου πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αντικειμενικά, αξιόπιστα, συγκεκριμένα και δεόντως επικαιροποιημένα στοιχεία, προκειμένου να εκτιμήσουν, σε πρώτο στάδιο, αν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, ο οποίος συνδέεται με έλλειψη ανεξαρτησίας των δικαστηρίων στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος λόγω συστημικών ή γενικευμένων πλημμελειών. Σε δεύτερο στάδιο, οι επαγγελματίες του χώρου πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαίσου για το ΕΕΣ, να λάβουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για να εκτιμήσουν αν συντρέχουν βάσιμοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο θα διατρέξει τέτοιο κίνδυνο σε περίπτωση παράδοσής του, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής κατάστασής του, καθώς και της φύσης του αδικήματος για το οποίο διώκεται και του πλαισίου πραγματικών περιστατικών που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση του ΕΕΣ.

¹⁶ ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C-216/18 PPU, LM, σκέψη 48.

¹⁷ ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C-216/18 PPU, LM, σκέψεις 61, 68, 79.

24. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή, κατά την επικαιροποίηση του εγχειριδίου για το ΕΕΣ, να παράσχει κατευθύνσεις στους επαγγελματίες του χώρου σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης υποθέσεων εικαζόμενου κινδύνου παραβίασης του άρθρου 47 παράγραφος 2 του Χάρτη και, σε συνεννόηση με τον FRA, να εξετάσει τρόπους βελτίωσης της πρόσβασης των επαγγελματιών του χώρου στις πληροφορίες και στις πηγές πληροφοριών στις οποίες μπορούν να παραπέμπουν, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που καθορίζει το ΔΕΕ.

Διαβεβαιώσεις

25. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαίσίου για το ΕΕΣ και την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο της ΣΕΕ, η αρχή εκτέλεσης μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες και η αρχή έκδοσης μπορεί να παράσχει διαβεβαιώσεις ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν θα υποστεί, σε περίπτωση παράδοσής του, παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του¹⁸.
26. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η δικαστική αρχή εκτέλεσης, με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των δικαστικών αρχών των κρατών μελών και επί της οποίας εδράζεται το σύστημα του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, πρέπει να στηρίζεται στις διαβεβαιώσεις αυτές, τουλάχιστον όταν απουσιάζουν συγκεκριμένες ενδείξεις περί του αντιθέτου¹⁹.

¹⁸ ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C- 220/18 PPU, ML, σκέψεις 108-110.

¹⁹ ΔΕΕ, 25 Ιουλίου 2018, C- 220/18 PPU, ML, σκέψη 112.

Γ: Αντιμετώπιση ορισμένων πτυχών της διαδικασίας στο κράτος μέλος έκδοσης και στο κράτος μέλος εκτέλεσης

Ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων στις διαδικασίες του ΕΕΣ

27. Έχει ήδη σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τα δικονομικά δικαιώματα των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες. Για την εφαρμογή του «οδικού χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων»²⁰ στο πλαίσιο του Προγράμματος της Στοκχόλμης²¹, θεσπίστηκαν κοινές ελάχιστες απαιτήσεις για τις ποινικές διαδικασίες με την οδηγία 2010/64/ΕΕ (δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση), την οδηγία 2012/13/ΕΕ (δικαίωμα ενημέρωσης), την οδηγία 2013/48/ΕΕ (δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο), την οδηγία (ΕΕ) 2016/343 (τεκμήριο αθωότητας, δικαίωμα παράστασης στη δίκη), την οδηγία (ΕΕ) 2016/800 (δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά) και την οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 (δικαστική αρωγή).
28. Οι εκθέσεις εφαρμογής της Επιτροπής, που δημοσιεύθηκαν στις 18 Δεκεμβρίου 2018 όσον αφορά τις οδηγίες 2010/64/ΕΕ²² και 2012/13/ΕΕ²³, και στις 27 Σεπτεμβρίου 2019 όσον αφορά την οδηγία 2013/48/ΕΕ²⁴, καταδεικνύουν σαφή ανάγκη βελτίωσης της μεταφοράς των εν λόγω οδηγιών στο εθνικό δίκαιο. Το Συμβούλιο καλεί τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να καλύψουν τις ελλείψεις που προσδιορίζονται στις εκθέσεις εφαρμογής και να εξασφαλίσουν την πλήρη και ορθή εφαρμογή των οδηγιών. Σημειωτέον ότι η Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, θα εξακολουθήσει να κινεί τέτοιες διαδικασίες στο εγγύς μέλλον.

²⁰ Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για έναν οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες, ΕΕ C 295 της 4.12.2009, σ. 1-3.

²¹ Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες, ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1-38.

²² COM(2018) 857 final.

²³ COM(2018) 858 final.

²⁴ COM(2019) 560 final.

29. Το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα των δικονομικών δικαιωμάτων σε διαδικασίες στα κράτη μέλη έκδοσης και εκτέλεσης με βάση την απόφαση-πλαίσιο για το ΕΕΣ. Η έκθεση που δημοσίευσε ο FRA στις 27 Σεπτεμβρίου 2019 [«Rights in practice: access to a lawyer and procedural rights in criminal and EAW proceedings» (Δικαιώματα στην πράξη: Πρόσβαση σε δικηγόρο και δικονομικά δικαιώματα σε ποινικές διαδικασίες και σε διαδικασίες ΕΕΣ)], η οποία καλύπτει την κατάσταση σε οκτώ κράτη μέλη, αποτελεί πολύτιμη συνεισφορά εν προκειμένω. Το Συμβούλιο καλεί τον FRA να εξετάσει τη δυνατότητα συνέχισης της μελέτης, επεκτείνοντάς την σε όλα τα κράτη μέλη και δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις εμπειρίες των δικηγόρων που συμμετέχουν σε διαδικασίες παράδοσης, έως το 2022.

Μεταφράσεις

30. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι ένα ΕΕΣ πρέπει να μεταφράζεται σε μία από τις επίσημες ή αποδεκτές γλώσσες του κράτους μέλους εκτέλεσης και τονίζει ότι η κατάλληλη μετάφραση είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική λειτουργία των διαδικασιών παράδοσης ΕΕΣ.
31. Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν, όσον αφορά τη μετάφραση του ΕΕΣ, αν θα μπορούσαν να κάνουν μεγαλύτερη χρήση από ό,τι σήμερα της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ, να δεχθούν μετάφραση σε μία ή περισσότερες άλλες επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απλουστευθεί και να επιταχυνθεί η διαδικασία.

Διαβίβαση δικογραφιών και συγκρούσεις δικαιοδοσίας

32. Προκειμένου να αποφεύγεται η ατιμωρησία σε μια Ευρώπη χωρίς σύνορα, για παράδειγμα όταν απορρίπτεται η εκτέλεση ενός ΕΕΣ, όταν υπάρχει σύγκρουση δικαιοδοσίας, ή σε περίπτωση παράλληλων διαδικασιών σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, γεννάται το ζήτημα, μεταξύ άλλων, τού πώς μπορούν να διαβιβάζονται αποτελεσματικά οι δικογραφίες και να επιλύονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.

33. Η απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις (2009/948/ΔΕΥ)²⁵ αποσκοπεί στην αποτροπή παράλληλων διαδικασιών για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και παραβιάσεων της αρχής «ne bis in idem» αλλά περιορίζεται στη θέσπιση διατάξεων για την ανταλλαγή πληροφοριών και τις απευθείας διαβουλεύσεις μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Όπως υπογραμμίζεται στην έκθεση με τίτλο «Eurojust's casework in the field of prevention and resolution of conflicts of jurisdiction» (Υποθέσεις της Eurojust στον τομέα της πρόληψης και επίλυσης συγκρούσεων δικαιοδοσίας), της 16ης Φεβρουαρίου 2018, εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες, ιδίως σε πολύπλοκες υποθέσεις και σε περιπτώσεις αρνητικής σύγκρουσης δικαιοδοσίας.
34. Επί του παρόντος δεν υπάρχει κοινό νομικό πλαίσιο για τη διαβίβαση ποινικών δικογραφιών μεταξύ των κρατών μελών. Μόνο 13 κράτη μέλη έχουν επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση της 15ης Μαΐου 1972 για τη διαβίβαση των ποινικών δικογραφιών. Τα άλλα κράτη μέλη βασίζονται στη χρήση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής επί ποινικών υποθέσεων, της 20ής Απριλίου 1959, σε συνδυασμό με τη Σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 29ης Μαΐου 2000, ή σε διμερείς συμφωνίες ή ανεπίσημη συνεργασία.
35. Στο παρελθόν, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν, ιδίως την πρωτοβουλία που ανέλαβαν 16 κράτη μέλη το 2009 για απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με τη διαβίβαση ποινικών δικογραφιών²⁶, δεν κατέστη δυνατή η επίτευξη συναίνεσης για ενωσιακή πράξη. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στην έκθεση της Eurojust της 16ης Φεβρουαρίου 2018 και στα συμπεράσματα σχετικά με την 52η σύνοδο ολομέλειας του ΕΔΔ το 2019²⁷, οι επαγγελματίες του χώρου εξακολουθούν, ως εκ τούτου, να αντιμετωπίζουν νομικές και πρακτικές προκλήσεις και, κατά συνέπεια, τείνουν να υποστηρίζουν την κατάρτιση ενωσιακής πράξης.

²⁵ ΕΕ L 328 της 15.12. 2009, σ. 42-47.

²⁶ ΕΕ C 219 της 12.9.2009, σ. 7-17.

²⁷ 14501/19.

36. Οι κοινοί κανόνες μεταξύ των κρατών μελών για τη διαβίβαση των δικογραφιών και τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας θα μπορούσαν, κατ' αρχήν, να συμβάλουν σημαντικά στην καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα των ποινικών διαδικασιών και βελτιώνοντας την ορθή απονομή της δικαιοσύνης εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.
37. Στην έκθεσή της με τίτλο «Η μελλοντική πορεία στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις»²⁸, η ρουμανική Προεδρία πρότεινε να διερευνηθεί περαιτέρω η ανάγκη υποβολής νομοθετικής πρότασης για τη διαβίβαση ποινικών δικογραφιών σε ευρύτερο πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης των διατάξεων της απόφασης-πλαίσιου 2009/948/ΔΕΥ σχετικά με τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας. Με βάση την έκθεση αυτήν, η Επιτροπή χρηματοδότησε ακαδημαϊκή μελέτη σχετικά με τη διαβίβαση ποινικών δικογραφιών, η οποία θα ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2021.
38. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να συζητήσει, μόλις είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα της μελέτης, με τα κράτη μέλη, την Eurojust και το ΕΔΔ αν είναι εφικτή μια νέα πρόταση για πράξη της ΕΕ σχετικά με τη διαβίβαση ποινικών δικογραφιών, και αν αυτή θα προσέδιδε προστιθέμενη αξία. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, η Επιτροπή καλείται να εκπονήσει εκτίμηση επιπτώσεων και, εφόσον κριθεί σκόπιμο, νομοθετική πρόταση.

Πρώτωση εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης και της χρήσης ΕΕΣ

39. Το Συμβούλιο παροτρύνει τα κράτη μέλη να διερευνήσουν τις δυνατότητες ενίσχυσης, κατά περίπτωση, της χρήσης μη στερητικών της ελευθερίας κυρώσεων και μέτρων, όπως ορίζεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου που εγκρίθηκαν κατά τη φινλανδική Προεδρία σχετικά με τη χρήση μη στερητικών της ελευθερίας κυρώσεων και μέτρων στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης²⁹.

²⁸ 9728/19.

²⁹ ΕΕ C 422 της 16.12.2019, σ. 9.

40. Κατά την εξέταση των συνεπειών που θα έχει η εκτέλεση ενός ΕΕΣ στην ελευθερία του εκζητουμένου, η αρχή έκδοσης πρέπει να κρίνει αν, υπό το φως των ιδιαίτερων περιστάσεων κάθε υπόθεσης, η έκδοση ΕΕΣ είναι αναλογική. Κατά τη διαδικασία αυτήν, αξιολογείται ειδικότερα αν το ΕΕΣ είναι το καταλληλότερο μέσο ή αν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αντ' αυτού άλλα μέτρα δικαστικής συνεργασίας (π.χ. ευρωπαϊκές εντολές έρευνας, ευρωπαϊκά εντάλματα επιτήρησης, μεταφορά κρατουμένων).

41. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν αν είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η χρήση άλλων μέτρων δικαστικής συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του εν εξελίξει ένατου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων.

Δ. Διεκπεραίωση αιτήσεων έκδοσης πολιτών της ΕΕ σε τρίτες χώρες

42. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την πορεία των εργασιών όσον αφορά τη διεκπεραίωση των αιτήσεων έκδοσης από τρίτες χώρες που αφορούν πολίτες της ΕΕ οι οποίοι δεν είναι υπήκοοι του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, κατά την άτυπη βιντεοδιάσκεψη των υπουργών Δικαιοσύνης στις 4 Ιουνίου 2020.

43. Κατόπιν των αποφάσεων του ΔΕΕ στην υπόθεση *Petruhhin* και σε αρκετές μεταγενέστερες αποφάσεις³⁰, κατά τη διεκπεραίωση των εν λόγω αιτήσεων τα κράτη μέλη υπέχουν δύο υποχρεώσεις: αφενός, το καθήκον να εκπληρώνουν τις υφιστάμενες υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο και να καταπολεμούν τον κίνδυνο ατιμωρησίας για τη συγκεκριμένη αξιόποινη πράξη· αφετέρου, τα κράτη μέλη που δεν εκδίδουν υπηκόους τους υποχρεούνται, σύμφωνα με τις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας και της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, να προστατεύουν όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα τους πολίτες άλλων κρατών μελών από μέτρα που ενδέχεται να τους στερήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής εντός της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, το ΔΕΕ έχει διευκρινίσει ότι το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση πρέπει να διακριβώσει αν υπάρχει εναλλακτικό μέτρο το οποίο θα περιορίζε λιγότερο την άσκηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας και το οποίο θα καθιστούσε δυνατή την επίτευξη, με τρόπο εξίσου αποτελεσματικό, του σκοπού αποτροπής της ατιμωρησίας³¹. Αυτό περιλαμβάνει την ενημέρωση του κράτους μέλους του οποίου είναι υπήκοος ο ενδιαφερόμενος και, εφόσον το ζητήσει το εν λόγω κράτος μέλος, την παράδοση του εκζητουμένου στο εν λόγω κράτος μέλος κατ' εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου για το ΕΕΣ, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω κράτος μέλος έχει δικαιοδοσία να ασκήσει δίωξη κατά του προσώπου αυτού για αξιόποινες πράξεις που διαπράχθηκαν εκτός της εθνικής του επικράτειας³².
44. Έχει γίνει σημαντικό έργο για να φωτιστεί η πρακτική εφαρμογή των αρχών *Petruhhin* από τα κράτη μέλη³³. Ωστόσο, η υφιστάμενη νομολογία δεν παρέχει λύση όταν το κράτος μέλος ιθαγένειας δεν μπορεί να εκδώσει ΕΕΣ για τον εκζητούμενο.

³⁰ ΔΕΕ, 6 Σεπτεμβρίου 2016, C-182/15, *Petruhhin*· ΔΕΕ, 10 April 2018, C-191/16, *Pisciotti*· ΔΕΕ, 13 Νοεμβρίου 2018, C-247/17, *Raugevicius*· ΔΕΕ, 2 Απριλίου 2020, C-897/19 PPU, *Ruska Federacija*· βλ. εκκρεμή υπόθεση C-398/19, *Generalstaatsanwaltschaft Berlin*.

³¹ ΔΕΕ, 6 Σεπτεμβρίου 2016, C-182/15 *Petruhhin*, σκέψεις 41, 47-50.

³² ΔΕΕ, 6 Σεπτεμβρίου 2016, C-182/15 *Petruhhin*, σκέψεις 41, 47-50.

³³ Βλ. έγγραφα 10429/17, 15786/17 και 15207/17 του Συμβουλίου.

45. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι η Eurojust και το ΕΔΔ διεξήγαγαν μια πολύ χρήσιμη ανάλυση του τρόπου με τον οποίο διεκπεραιώνονται στην πράξη οι αιτήσεις έκδοσης πολιτών της Ένωσης από τρίτες χώρες. Το Συμβούλιο θα συζητήσει εγκαίρως τα αποτελέσματα της ανάλυσης και θα αποφασίσει αν θα πρέπει να αναληφθεί περαιτέρω δράση και, αν ναι, με ποια μορφή.
46. Η πρακτική εμπειρία των διαφόρων κρατών μελών δείχνει ότι υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες υποβάλλονται αβάσιμες και καταχρηστικές αιτήσεις έκδοσης από τρίτες χώρες. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να εξετάσει αν είναι αναγκαίο, με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης που εκπόνησαν η Eurojust και το ΕΔΔ, να αναληφθεί περαιτέρω δράση όπως πρόταση για κοινή προσέγγιση στην αντιμετώπιση δυνητικά καταχρηστικών, βασιζόμενων ακόμη και σε πολιτικά κίνητρα, αιτήσεων έρευνας και έκδοσης από τρίτες χώρες. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι βέλτιστες πρακτικές των κρατών μελών.

Ε. Ενίσχυση των διαδικασιών παράδοσης στο πλαίσιο ΕΕΣ σε περιόδους κρίσης

47. Προκειμένου να αποφευχθεί η εξάπλωση της νόσου COVID-19, τα κράτη μέλη έχουν λάβει διάφορα μέτρα, όπως κλείσιμο των συνόρων, αναστολή της εναέριας κυκλοφορίας και επιβολή αυστηρών κανόνων για τις επαφές και την τήρηση αποστάσεων. Αυτά έχουν επίσης σημαντικό αντίκτυπο στη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες παράδοσης βάσει της απόφασης-πλαίσιου για το ΕΕΣ.
48. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε περιόδους κρίσης έχει μεγάλη σημασία για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Η νόσος COVID-19 ανέδειξε πόσο σημαντική είναι η συντονισμένη και ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, καθώς και πόσο αναγκαία είναι η περαιτέρω ψηφιοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

49. Όσον αφορά την αναγκαία ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρίας σε περιόδους κρίσης, η συντονισμένη προσέγγιση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς έχει ζωτική σημασία για να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη των εργασιών και να εξορθολογιστεί η συλλογή και η διανομή πληροφοριών. Η χρήση ερωτηματολογίων έχει αποδειχθεί πολύτιμο εργαλείο για τη συλλογή πληροφοριών και η τακτικά επικαιροποιούμενη συλλογή πληροφοριών από την Eurojust και το ΕΔΔ, η οποία συνδυάζει πληροφορίες που λαμβάνουν η Eurojust, το ΕΔΔ και η Προεδρία/Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, έχει αποδειχθεί πολύτιμο εργαλείο για τη συντονισμένη ανταλλαγή πληροφοριών, εξαιρετικά βοηθητικό δε για τους επαγγελματίες του χώρου. Στο μέλλον θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας μέσω της οποίας, σε περιόδους κρίσης, θα μπορεί να παρέχεται πρόσβαση σε χρήσιμες πληροφορίες οι οποίες θα επικαιροποιούνται καθημερινώς.
50. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ψηφιοποίηση έχει κεντρικό ρόλο. Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε σαφώς την ανάγκη για ταχεία και ολοκληρωμένη ψηφιοποίηση της διασυνοριακής δικαστικής συνεργασίας, όπως επισημαίνεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Πρόσβαση στη δικαιοσύνη – αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιοποίησης», τα οποία συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της γερμανικής Προεδρίας³⁴. Σε πολλές περιπτώσεις, πρακτικά ζητήματα μπορούν να επιλυθούν μέσω ψηφιακών λύσεων.
51. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την τελική έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη μελέτη με τίτλο «Cross-border Digital Criminal Justice» (Διασυνοριακή ψηφιακή ποινική δικαιοσύνη), η οποία δημοσιεύθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 2020. Τα μέτρα που λαμβάνονται σε συνέχεια αυτής της μελέτης θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις ακόλουθες πτυχές: δημιουργία ασφαλών διαύλων ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, εναρμονισμένη προσέγγιση για την αναγνώριση και χρήση ηλεκτρονικών υπογραφών ή, τουλάχιστον, πιο ευέλικτη χρήση των υφιστάμενων συστημάτων, δημιουργία ασφαλούς μέσου διαβίβασης μεγάλων αρχείων και καλύτερη ευθυγράμμιση των συστημάτων βιντεοδιάσκεψης, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την τεχνική διαλειτουργικότητά τους.

³⁴ ΕΕ C 342I της 14.10.2020, σ. 1-7.